

1384
04.03.21

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

НАКАЗ

04.03.2021

Харків

№ 8

Про введення в дію рішення колегії від 26.02.2021 № 1/1 «Про підсумки діяльності Державного архіву Харківської області, архівних відділів районних державних адміністрацій та міських рад міст обласного значення Харківської області у 2020 році»

Відповідно до пункту 1 розділу 7 Положення про Державний архів Харківської області у новій редакції, затвердженого розпорядженням голови Харківської обласної державної адміністрації від 27 грудня 2016 року № 637 та пункту 5.10 розділу 5 Положення про колегію Державного архіву Харківської області, затвердженого наказом директора Державного архіву Харківської області від 02 березня 2018 року № 4, керуючись статтею 6 Закону України «Про місцеві державні адміністрації»,

НАКАЗУЮ:

1. Ввести в дію рішення колегії Державного архіву Харківської області від 26.02.2021 № 1/1 «Про підсумки діяльності Державного архіву Харківської області, архівних відділів районних державних адміністрацій та міських рад міст обласного значення Харківської області у 2020 році» (додається).

2. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор архіву

Євген КУЩ

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

РІШЕННЯ КОЛЕГІЇ

26.02.2021

Харків

№ 1/1

Про підсумки діяльності Державного архіву Харківської області, архівних відділів районних державних адміністрацій та міських рад міст обласного значення Харківської області у 2020 році

Розглянувши питання діяльності Державного архіву Харківської області (далі – Державний архів), архівних відділів районних державних адміністрацій (далі – архівні відділи райдержадміністрацій) та архівних відділів міських рад міст обласного значення (далі – архівні відділи міськрад) Харківської області у 2020 році та їх завдання на 2021 рік, колегія Державного архіву відзначає, що цими архівними установами у цілому забезпечено реалізацію державної політики у сфері архівної справи та діловодства на території Харківської області.

Пріоритетними напрямками діяльності Державного архіву та архівних установ Харківської області у 2020 році було визначено: здійснення заходів з цифровізації процесів у сфері архівної справи та діловодства; організацію формування і забезпечення гарантованої збереженості документів Національного архівного фонду (далі – НАФ) як складової вітчизняної і світової культурної спадщини та інформаційних ресурсів суспільства; популяризацію архівних документів до пам'ятних дат, подій та ювілеїв визначних осіб в історії України.

На виконання першого пріоритету упродовж 2020 року Державним архівом здійснювалися заходи, спрямовані на оцифровування документів, надання громадянам електронних послуг, полегшення доступу користувачів до документів та довідкового апарату в електронному вигляді.

З метою поповнення фонду користування документів Державним архівом оцифровано 278 од. зб. (при плані 250 од. зб.). Це 111 220 кадрів.

Оцифровано документи фондів: ф. № 40 – Харківська духовна консисторія (метричні книги), ф. 31 – Харківська казенна палата (ревізькі казки); ф.Р- 6452 – Карні справи на репресованих громадян міста Харкова та Харківської області, ф.Р- 6531 Відділи записів актів громадянського стану районних відділень управління НКВС УРСР у Харківській області (книги реєстрації актів громадянського стану) та ф.Р- 6532 Відділи записів актів громадянського стану міських відділень управління НКВС УРСР у Харківській області (книги реєстрації актів громадянського стану).

Також створений фонд користування на відеодокументи: виготовлено 43 од. обл. цифрових копій, що становить 1°25' 33".

Крім того, Державним архівом цифровано 109 описів управлінської документації (2 403 кадри).

У 2020 році на вебсайті Державного архіву значно збільшилась кількість

оприлюднених оцифрованих копій документів НАФ та довідкового апарату до них. У рубриці «Електронний архів» у цьому році розміщено:

- список фондів дорадянського періоду Державного архіву;
- список репресованих громадян м. Харків та Харківської області;
- 109 описів 64 фондів (для порівняння, протягом 2019 року розміщено 30 описів 27 фондів);
- реєстри («ревізські казки») 4-10 всеросійських переписів населення м. Харкова і Харківської губернії з фонду Харківської казенної палати (ф. 31, оп. 141) – 40 од. зб.;
- метричні книги з фонду Харківська духовна консисторія (ф. 40, оп. 109 та 110) – 6 од. зб.;
- кримінальні справи на репресованих громадян м. Харків та Харківської області (ф.Р- 6452) – 99 од. зб.

На виконання другого пріоритету архівними установами області активно проводилося комплектування документами НАФ.

Державний архів прийняв управлінські документи постійного зберігання від Головного управління статистики у Харківській області; Центрального відділу державної реєстрації актів цивільного стану Управління державної реєстрації Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Харків), Державного архіву Харківської області, Колекцію документів про події, пов'язані з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-COV-2 у Харківській області, та Колекцію документів про місцеві вибори 2020 року у Харківській області.

Також Державний архів прийняв на зберігання бюлетені від Харківської міської територіальної виборчої комісії Харківського району Харківської області та районних у місті Харкові територіальних виборчих комісій Харківської області.

Всього за 2020 рік Державним архівом прийнято на зберігання 2505 од. зб. на паперовій основі, з них управлінської документації постійного зберігання 44 од. зб. та 2461 од. зб. бюлетенів. Крім того, до Державного архіву надійшли нефондові документи: 50 од. обл./ 50 од. зб. фотодокументів та 43 од. обл./ 1 од. зб. відеодокументів.

Архівні відділи райдержадміністрацій та міськрад прийняли на зберігання 38239 од. зб., при плані – 9143 од. зб. Планові показники перевиконано майже у 4 рази.

Приймання на зберігання документів з кадрових питань не планувалось, але архівні відділи Ізюмської та Лозівської міськрад прийняли 404 од. зб.

Проводилися роботи з науково-технічного упорядкування документів установ, підприємств та організацій. Державним архівом опрацьовано 724 справи постійного зберігання (планові показники 200 справ); 615 справ з кадрових питань (особового складу) (планові показники 60 справ); 153 справи науково-технічної документації (не планувалося) та 334 справи виборчої документації тимчасових строків зберігання з місцевих виборів 2020 року (не планувалося). Архівним відділом Золочівської райдержадміністрації опрацьовано 45 справ постійного зберігання та 24 справи з кадрових питань

(особового складу).

Відбулося певне покращення у стані будівель та матеріально-технічного забезпечення архівних установ області. Важливим для реалізації пріоритетів та завдань на 2020 рік стало виконання заходів, передбачених Програмою розвитку архівної справи в Харківській області на 2017 – 2021 роки (далі – Програма), затвердженою рішенням Харківської обласної ради від 23 лютого 2017 року № 386-VII (зі змінами). За вказаною Програмою, завдяки фінансуванню із обласного бюджету, у 2020 році Державному архіву виділено кошти у сумі 3,5 млн. грн.: для постів охорони – 1,5 млн. грн.; на створення безпечних сприятливих умов для якісного надання архівних послуг громадянам, покращення стану приміщень – 2 млн. грн.

У двох будівлях Державного архіву (пр. Московський, 7 та вул. Мироносицька, 41) були відремонтовані робочі кабінети, дах та проведені інші ремонтні роботи.

Завдяки сприянню керівництва районних державних адміністрацій і міських рад, допомозі районних рад відбулося певне покращення у стані забезпечення збереженості документів в архівних відділах області.

Архівному відділу Кегичівської райдержадміністрації виділено додаткове приміщення площею 51,5 кв. м. У трьох архівних відділах збільшилася протяжність стелажного обладнання на 254,5 пог. м.: в архівних відділах райдержадміністрацій Кегичівської (30 пог. м) і Сахновщинської (80 пог. м.) та Архівному відділі Чугуївської міськради (144,5 пог. м.).

Вживалися заходи щодо покращення стану протипожежної безпеки та охорони архівних установ. Пожежну сигналізацію встановлено у двох будівлях: будівлі Державного архіву по просп. Московському, 7 (обладнано 2 приміщення – для зберігання секретних документів та сховище) та будівлі Архівного відділу Чугуївської райдержадміністрації; охоронну – в будівлі Архівного відділу Валківської райдержадміністрації.

У Державному архіві проведено: заміну пожежного димового сповіщувача та підключення його до пульта централізованого спостереження, вимірювання опору ізоляції силової електропроводки, встановлення 2 сертифікованих протипожежних дверей (електрощитова та ліфтова) та вогнестійку обробку дерев'яних елементів покрівлі у будівлі по просп. Московському, 7.

Відремонтовано пожежну сигналізацію в Архівному відділі Люботинської міськради, охоронну – в Архівному відділі Чугуївської міськради.

За рахунок коштів спеціального фонду в Державному архіві перезаряджено 100 вогнегасників.

2020 року Державним архівом застраховано 3 унікальні документи, що у ньому зберігаються.

Мікробіологічне та ентомологічне обстеження приміщень і документів у Державному архіві проведено двічі – у квітні та грудні 2020 року. У сховищі № 9 по пр. Московському, 7 у квітні було виявлено сліди плісняви на стіні. Для знезараження документів і повітря в архівосховищі було застосовано бактерицидний опромінювач ОВВ 36, стару фарбу і штукатурку на стіні знято, поверхню оброблено антисептиком та проведено ремонт стіни.

Проводилися роботи з ремонту і реставрації архівних документів. Звітний показник *Державного архіву з реставрації документів на паперовій основі* становить 24 737 аркушів (при планові 10 228 аркушів).

Архівними установами області відремонтовано 25868 аркушів з паперовим носієм, майже усі – Державним архівом (24 065 аркушів); опрацьовано та підшито 2143 од. зб., з них Державним архівом – 839 од. зб. (замість запланованих 115 од. зб.: показник перевиконано за рахунок великої кількості фондів (811), які пройшли перевіряння наявності та фізичного стану і потребували підшивки до справ фондів відповідних документів).

Для покращення стану збереженості документів Державним архівом придбано 200 коробок для картонування справ і закартоновано 6355 од. зб., замість 1200 запланованих. Архівними відділами райдержадміністрацій та міськрад закартоновано 35920 од. зб. та перекартоновано 7017 од. зб.

З метою здійснення контролю за наявністю, станом і рухом документів НАФ Державним архівом перевірено 80080 од. зб. на паперовій основі, в тому числі 3 справи з унікальними документами і 1432 од. зб. фонових документів. Загальна кількість невиявлених справ на паперовій основі становить 44 од. зб., крім того вибуло в результаті технічної арифметичної помилки чи передачі до іншого фонду 5 од. зб., надійшло з тих самих причин 65 од. зб.

Архівними відділами райдержадміністрацій та міськрад перевірено 142068 од. зб. на паперовій основі при планових показниках 122174 од. зб.

У Державному архіві тривали роботи з розсекречування документів НАФ архівного фонду Р-3858сч «Виконком обласної ради депутатів трудящих», гриф секретності яким був наданий за часів колишнього СРСР. Розсекречено 52 документи.

Продовжувалася розробка науково-довідкового апарату до документів. За 2020 рік Державним архівом вдосконалено 2 описи радянського періоду на 201 од. зб. архівних фондів Р-6370, Трест зеленого будівництва Харківського міського відділу комунального господарства Міністерства комунального господарства УРСР, м. Харків, за 1943 – 1952 роки та Р-6371, Харківський трест з експлуатації гідротехнічного та мостового господарства Харківського міського відділу комунального господарства Міністерства комунального господарства УРСР, м. Харків, за 1943 – 1949 роки.

На виконання третього пріоритету у роботі архівних установ області проводилася робота з виявлення та популяризації архівних документів до пам'ятних дат, подій та ювілеїв визначних осіб в історії України.

У Державному архіві було підготовлено і відкрито 9 виставок архівних документів, 7 із яких оприлюднені у режимі онлайн на офіційному вебсайті архіву. Виставки були присвячені значним та пам'ятним датам і ювілеям у житті України, а саме: до 100-річчя подій Української революції 1917 – 1921 років; до Дня Героїв Небесної Сотні, до Дня вшанування жертв політичних репресій в Україні та інші. Також були проведені виставки, присвячені пам'ятним датам в історії міста Харкова і Харківської області: до 100-річчя Харківського історичного музею; до 175-річчя від дня народження Іллі Мечникова – лауреата Нобелівської премії у галузі фізіології та медицини.

Тривала співпраця із засобами масової інформації.

У газеті «Слобідський край» від 09.05.2020 року опублікована стаття «Як шкільні твори стали свідченнями про війну». Також на офіційному вебсайті Державного архіву розміщена стаття «Зруйноване дитинство (спогади школярів Харківщини про часи окупації)». Крім того, підготовлено статтю, присвячену 175-річчю від дня народження Іллі Мечникова, та інформації про роботу архівних установ Харківської області для періодичного видання Державного архіву «Харківський архівіст».

Архівними відділами райдержадміністрацій та міськрад підготовлено 41 виставку архівних документів, в тому числі 6 у режимі онлайн. Тематика їх стосувалася здебільшого історії рідного краю і присвячена ювілейним та іншим пам'ятним датам.

Архівними відділами райдержадміністрацій та міськрад області підготовлено 71 публікацію у ЗМІ (при плані 40), які розміщено у місцевих газетах та на сайтах (57 – архівними відділами райдержадміністрацій та 14 – архівними відділами міськрад).

Замість запланованих на 2020 рік 3 радіопередач проведено 6. Начальник Архівного відділу Балаклійської райдержадміністрації Галина ОЛІЙНИК виступила тричі на місцевому радіо, де розповіла про роботу архівного відділу; начальники архівних відділів Куп'янської та Шевченківської райдержадміністрацій і Чугуївської міськради – зробили по 1 виступу.

У ході адміністративно-територіальної реформи України триває процес об'єднання громад на території Харківської області, відповідно змінюється система трудових архівів області. Станом на 01 січня 2020 року на території Харківської області діяло 140 трудових архівів. У 2020 році відбулися зміни у мережі цих архівних установ: створено 1 трудовий архів при виконавчому комітеті Оскільської сільської ради Ізюмського району, 3 трудових архіви сільських рад припинили діяльність і документи, що у них зберігалися, передано до 2 трудових архівів об'єднаних територіальних громад (трудовий архів при Грушинській сільській раді Первомайського району Харківської області увійшов до складу трудового архіву Первомайської міської ради; трудові архіви Одрадівської та Картамиської сільських рад Первомайського району об'єднано з трудовим архівом Олексіївської сільської об'єднаної територіальної громади Лозівського району Харківської області).

Станом на 01.01.2021 в Харківській області функціонує 138 трудових архівів, з них: при міських радах – 10, при районних радах – 8, при сільських та селищних радах – 110, при об'єднаних територіальних громадах – 6 та при комунальних установах (підприємствах) районних рад – 4. На зберіганні в трудових архівах знаходиться 445177 справ з кадрових питань (особового складу), 9828 справ тимчасового терміну зберігання. Упродовж 2020 року трудовими архівами області виконано 13960 соціально-правових запитів від юридичних та фізичних осіб.

За звітний період проведені всі заплановані засідання дорадчих органів Державного архіву.

Відбулося 4 розширених засідання колегії, на яких розглянуто 18 питань: 17 – запланованих та 1 питання позапланово.

У зв'язку із запровадженням на території Харківської області з 12 березня 2020 року карантинних заходів, пов'язаних з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-COV-2, засідання колегії № 2–4 проводились у дистанційному режимі, за допомоги інформаційно-комунікаційних технологій.

На засіданнях колегії розглянуті питання, серед яких: про підсумки роботи Державного архіву та архівних установ області за 2019 рік та завдання на 2020 рік, про стан роботи зі зверненнями громадян, про заходи щодо забезпечення дотримання правил охорони праці та пожежної безпеки у Державному архіві Харківської області у 2020 році та інші.

Протягом 2020 року відбулося 7 засідань Науково-методичної ради Державного архіву (з них 2 – позапланові; 5 засідань проведено дистанційно), на яких було розглянуто та схвалено: 7 переліків документів до виставок, 2 статті; 2 методичні розробки, рукопис науково-інформаційного видання «Харківський архівіст» за 2020 рік та інші питання.

За звітний період проведено 12 запланованих засідань експертно-перевірної комісії Державного архіву, на яких схвалено описів справ постійного зберігання на 46826 од. зб. (при планові 20000 од. зб.), описів фотодокументів на 50 од. зб. (план виконано на 100%), відеодокументів на 1 од. зб. 43 сюжети (при планові 1 од. зб. 25 сюжетів); погоджено: описів справ з кадрових питань (особового складу) на 31334 од. зб. (при планові 17000 од. зб.), 63 положення про експертні комісії установ, підприємств та організацій (при планові 2), 35 інструкцій з діловодства (при планові 2), 323 номенклатури справ (при планові 120).

Архівними відділами райдержадміністрацій та міськрад на засіданнях експертних комісій схвалено описів справ з кадрових питань (особового складу) на 28554 од. зб., 313 номенклатур справ, 34 інструкції з діловодства та 144 положення про експертні комісії установ, підприємств та організацій.

На 2020 рік Державним архівом було заплановано проведення 50 комплексних та 50 тематичних перевірок роботи архівних підрозділів та служб діловодства установ, підприємств та організацій - джерел комплектування Державного архіву. Проте, не всі заплановані роботи архівним установам вдалося виконати у повному об'ємі у зв'язку із запровадженням карантинних заходів, пов'язаних з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19.

Так, Державним архівом проведено лише 19 комплексних та 20 тематичних перевірок, архівними відділами райдержадміністрацій та міськрад – 26 комплексних, 52 тематичних та 33 контрольних перевірок (при плані 62 комплексних, 91 тематичних та 51 контрольних перевірок). План не виконано з вищезгаданої причини. Замість того, архівними установами активізовано роботу щодо надання консультацій, методичної допомоги та контролю за станом упорядкування документів установами підконтрольної мережі.

Перевіряння архівних відділів райдержадміністрацій та міськрад не проводилося, оскільки було заплановано на II-III квартали 2020 року і не здійснювалось з тієї ж причини. Вивчення стану роботи архівний відділів проводилося шляхом опрацювання відомостей, які ними надавалися Державному архіву щомісячно, щоквартально та за підсумками року; також дане питання розглядалося на засіданнях колегії.

На 2020 рік Державним архівом було заплановано проведення 2-х семінарів з підвищення кваліфікації працівників служб діловодства, архівних підрозділів та членів експертних комісій юридичних осіб. Але, у зв'язку із запровадженням карантинних заходів, семінари не проводилися. Натомість, 23 січня начальник відділу формування НАФ та діловодства Державного архіву Любов МИХАСЕНКО взяла участь у семінарі з підвищення кваліфікації, який проводився на базі комунального підприємства «Регіональний учбово-методичний центр охорони праці» (м. Харків), у якому взяли участь 35 представників установ, підприємств та організацій Харкова та Харківської області.

З метою підвищення кваліфікації працівників архівних відділів райдержадміністрацій та міськрад Державним архівом проведено 2 семінари, один із них – у режимі Zoom-конференції.

Архівними відділами райдержадміністрацій та міськрад проведено 48 семінарів та взято участь у 35 семінарах.

У січні – березні 2020 року на особистому прийомі у столі довідок Державного архіву прийнято 389 звернень від громадян. З 18 березня 2020 року Державний архів через введення карантинних обмежень тимчасово припинив прийом громадян до кінця року, з метою запобігання поширення гострої респіраторної хвороби COVID - 19.

Протягом року до Державного архіву надійшло всього 4121 звернень: від громадян України – 3287, від іноземних громадян – 834.

За звітний період архівними установами області виконано: 2469 тематичних запитів, з них Державним архівом – 416; майнових – 2789, з них Державним архівом – 130; соціально-правових – 7655, відповідно Державним архівом – 2779. Крім того, Державним архівом виконано 596 біографічних та 200 генеалогічних запитів.

У 2020 році в читальних залах Державного архіву працювало 99 користувачів, які відвідали читальні зали 1096 разів. Їм було видано 2328 одиниць зберігання. За генеалогічною тематикою працювало 84 дослідника. У читальних залах архівних відділах райдержадміністрацій та міськрад працювало 59 користувачів, яким було видано 1253 од. зб.

Ураховуючи вищевикладене, слід зазначити, що 2020 року архівними установами області проведено значну роботу на виконання поставлених перед ними завдань. Однак, поряд із позитивними зрушеннями залишається невирішеною низка проблемних питань.

Жодне із сховищ усіх архівних установ області не оснащено автоматичними установками пожежогашіння.

Для Державного архіву найгострішими є питання виділення додаткових приміщень для приймання документів на зберігання (вже понад 20 років відсутні вільні площі для комплектування документами) та нестача кадрів (в архівній установі, де зберігається майже 2,5 млн. од. зб. працює лише 45 осіб). Сховища потребують оснащення сертифікованими протипожежними дверима, усі двері, що виходять до сходових клітин будівель – пристроями для самозачинення. Електромережа в будівлі Державного архіву по пр. Московський, 7 потребує приведення у відповідність до вимог норм пожежної безпеки. У зв'язку з дефіцитом фінансування, не відновлено роботу системи вентиляції приміщень та архівосховищ, яка більше 10 років знаходиться у неробочому стані, у будівлі по вул. Мироносицька, 41.

Для частини архівних відділів області залишається невирішеним питання обладнання сховищ системами протипожежної або охоронної сигналізації з підключенням до центрального пульта.

Заходи щодо покращення матеріально-технічного забезпечення, протипожежної безпеки та охорони Державного архіву, архівних відділів райдержадміністрацій та міськрад внесено до Програми розвитку архівної справи в Харківській області на 2017 – 2021 рр., затвердженою рішенням Харківської обласної ради від 23 лютого 2017 року № 386-VII (зі змінами), відповідних районних та міських Програм, але профінансовано частково.

Підводячи підсумки роботи Державного архіву та архівних установ Харківської області у 2020 році, слід зазначити, що протягом вказаного періоду тривали роботи зі збереження документального надбання Слобожанщини, поповнення Національного архівного фонду та розширення доступу до архівної інформації, але деякі питання потребують подальшого вирішення.

Враховуючи викладене вище, колегія вирішила:

1. Інформацію про підсумки роботи Державного архіву, архівних відділів райдержадміністрацій та міськрад Харківської області за 2020 рік взяти до відома. Стан проведеної роботи визначити як достатній.

2. Визначити на 2021 рік пріоритетними напрямками діяльності Державного архіву та архівних установ Харківської області:

2.1. Забезпечення безперешкодного доступу до архівних інформаційних ресурсів, підвищення якості архівних послуг відповідно до динаміки розвитку цифрового середовища та потреб користувачів.

2.2. Формування Національного архівного фонду та розбудову мережі архівних установ Харківської області в умовах адміністративно-територіальної реформи України.

2.3. Забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду як складової вітчизняної і світової культурної спадщини та інформаційних ресурсів суспільства.

3. Керівництву Державного архіву, архівних відділів райдержадміністрацій та міськрад Харківської області забезпечити:

3.1. Надійність експлуатації архівних будівель і приміщень, систем їх життєзабезпечення, посилення охоронної і протипожежної безпеки архівосховищ.

3.2. Контроль за станом упорядкування архівних документів за встановлені законодавством строки, їх зберігання в архівних підрозділах органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях.

3.3. Виконання усіх планових показників, передбачених Планом розвитку архівної справи Харківської області на 2021 рік, який затверджено директором Державного архіву 05 січня 2021 року, у повному обсязі.

Термін виконання: до кінця 2021 року

4. Питання про стан виконання Плану розвитку архівної справи Харківської області на 2021 рік Державним архівом, затвердженою рішенням Харківської обласної ради від 23 лютого 2017 року № 386-VII (зі змінами), архівними відділами райдержадміністрацій та міськрад за підсумками I-го півріччя 2021 року розглянути на засіданні колегії Державного архіву у III-му кварталі 2021 року.

Термін виконання: серпень 2021 року

Голова колегії

Секретар колегії

Євген КУЩ

Ольга КОПТЄВА